

KUNTALAISALOITE KUNNANHALLITUKSELLE

RUOKOLAHDEN KUNNAN JA ETELÄ-KARJALAN MAAKUNTALIITON YHTEISEN ESITYKSEN LAATIMINEN KAAKKOIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUKSELLE KARHUSALMEN LAUTTAPAIKAN/LOSSIN LIITTÄMISEKSI OSAKSI VALTION YLLÄPITÄMÄÄ LOSSIVERKOSTOA

1. Aloite:

Esittän, että Ruokolahden kunta yhdessä Etelä-Karjalan maakuntaliiton kanssa tekee esityksen Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukseen (tienpito ja liikennejärjestelmä) sekä Väylävirastolle, jossa valtio käynnistää liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisen prosessin Karhusalmen lauttapaikan (lossin) ja niihin kytkeytyvien yksityistieyhteyksien muuttamiseksi valtion maantiekseksi. Samalla Ruokolahden kunta esittää, että Etelä-Karjalan liitto nostaa tämän lauttapaikan (Karhusalmen lossin) valtiollistamisen maakunnalliseksi kärkitavoitteeksi tulevilla liikennejärjestelmäsuunnitelmissa ja valtakunnallisen Liikenne 12 -selonteon päivitysneuvotteluissa. Esitystä tukee Taipalsaaren kunnan mahdolliset aiemmat neuvottelut Jussilansalmen lossin valtiollistamisesta Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa. Tässä yhteydessä Ruokolahden kunnan tulisi olla yhteydessä Taipalsaaren kuntaan. Toivomme, että Ruokolahden ja Taipalsaaren kunnat sitoutuvat tarvittaessa tekemään asiassa tiivistä yhteistyötä toistensa ja molempien losseja operoivien yksityistiekuntien kanssa yhtenäisen edunvalvontarintaman muodostamiseksi.

2. Aloitteen tausta ja perustelut:

Ruokolahden ja Taipalsaaren kuntien alueella sijaitsevat yksityisten tiekuntien operoimat Jussilansalmen ja Karhusalmen lossit ovat alueen elinvoiman, vapaa-ajan asutuksen, vakituisen asutuksen ja elinkeinotoiminnan kannalta kriittisiä solmukohtia. Nykyisellään lossit toimivat yksityistielain mukaisina lauttapaikkoina ja ne ovat ainoat yksityisten tiekuntien operoimat lossit eteläisellä Saimaalla. Tämä asettaa em. saarten vapaa-ajan asukkaat, vakituiset asukkaat ja saarissa toimivat yrittäjät eriarvoiseen asemaan suhteessa valtion maantielautojen piirissä oleviin toimijoihin ja kansalaisiin, jotka eivät osallistu yksityisten tiekuntien tavoin lossiyhteyksien kustannuksiin. Valtion operoimia, käyttäjilleen ilmaisia, lähialueen lossien sijaintipaikkoja Saimaalla ovat esim Lamposaari, Kyläniemi, Puumalan seudun lossit jne.

Valtion Liikenne 12 -selonteon linjaukset korostavat saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Kahden suuren lauttapaikan (Jussilansalmi ja Karhusalmi) hallinnointi ja osittainen rahoittaminen ylittää yksittäisten tiekuntien ja kuntien resurssit pitkällä aikavälillä, ottaen huomioon nousevat polttoainekustannukset, tiukentuvat merenkulkumääräykset ja tulevat kaluston uusimistarpeet.

Karhusalmen yksityistien tiekunta on kokouksessaan 10.5.2025 suhtautunut myönteisesti toimenpiteisiin, joissa tiehoitokunta edistää neuvotteluja lossin operoinnin valtiollistamiseksi.

Taipalsaaren kunnanhallitus on kokouksessaan 4.3.2025 § 43 päättänyt, että Taipalsaaren kunta ja Etelä-Karjalan maakuntaliitto neuvottelevat Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa edellytyksistä Jussilansalmen lossin valtiollistamiseksi.

Jos Karhusalmen operoima lauttapaikka (lossi) ja sille johtava Sopalan yksityistie muuttuisi valtion ylläpitämiksi, niin kunta säästäisi tällä hetkellä myöntämänsä tuen Karhusalmen tiekunnalle.

3. Taloudellisen vertailun runko argumentointiin

Tämä runko auttaa osoittamaan, että valtiollistaminen on taloudellisesti järkevää, koska valtio maksaa jo nyt valtaosan kuluista. Kuluissa on esitetty yhdessä Karhusalmen tiekunnan operoima Karhusalmen lossi Ruokolahdella ja Jänkäsalon yksityistien tiekunnan operoima Jussilansalmen lossi Taipalsaarella.

Kustannustekijä	Nykyinen malli (Yksityislossi + Valtionapu)	Tulevaisuuden malli (Valtion maantielossi)	Taloudellinen ja toiminnallinen vaikutus
Valtion suora rahoitusosuus	75 – 80 % hyväksytyistä kuluista (Kaakkois-Suomen yksityistiepotista molemmat lossit n. 460 000 €/vuosi).	100 % valtion maantielauttaliikenteen budjetista.	Valtion kokonaisrahoitus nousee vain 20–25 % (n. 150 000 €/vuosi), mutta poistaa tiekuntien ja kuntien maksusuudet.
Hallinto ja kilpailutus	Maallikkohallinto. Tiekunnan osakkaat kantavat vastuun työnantajavelvoitteista, lupaprosesseista ja kilpailutuksista.	Ammattimainen suurtilaajahallinto. Väylävirasto kilpailuttaa ja Finferries tai muu operaattori ajaa.	Poistaa juridisen ja operatiivisen riskin vapaaehtoisilta tiekuntalaisilta. Parantaa työturvallisuutta ja valvontaa.
Kaluston elinkaari ja investoinnit	Tiekunta vuokraa aluksen. Suuret koneremontit ja/ tai kaluston uusiminen johtavat vaikeasti ennakoitaviin vuokran nousuihin ja korjauskustannuksiin.	Valtio tai suuroperaattori omistaa kaluston. Kalustonkierto ja varausjärjestelmät toimivat osana Järvi-Suomen suursopimusta.	Mahdollistaa siirtymisen ympäristöystävälliseen sähkö- tai hybridikalustoon osana valtion pitkän aikavälin ilmastotavoitteita.
Vaikutus alueen talouteen	Kulut rajoittavat saarten tonttien kysyntää, kiinteistöjen arvoa ja matkailuyritysten investointihaluja.	Maksuton ja varma yhteys lisää alueen vetovoimaa, nostaa verotuloja ja parantaa puunkorjuun logistiikkaa.	Nettohyöty yhteiskunnalle: Investointi maksaa itsensä takaisin alueen parantuneena elinvoimana, lisääntyneenä saaristoalueiden vapaa-ajan ja vakituksena asutuksena sekä matkailutuloina. Kunnan yksityistien avustuksen säästöt.

Ruokolahti 27.8.2026